

JAK SE TAM DOSTAT

Harmanecká jeskyně leží ve středním Slovensku, zhruba 30 kilometrů od Banské Bystrice a 40 kilometrů od Zvolena. Autem: Po silnici číslo 577 spojující lázeňské městečko Turčianské Teplice s Banskou Bystricou. Z té však jedeme nejprve pár kilometrů po E77 směrem na Ružomberok a odbočujeme na Harmanec. Jeskyně není pro automobilisty dobře označena, musíme projet ještě Dolným Harmenecem a pak se náhle v serpentínách objeví velké parkoviště a autobusová zastávka – ceduli upozorňující na jeskyni však nezahlédneme.

KAM V OKLÍ

Střed Evropy

Ano, už jste o něm určitě slyšeli, o tento titul se pere mnoho míst i zemí. Jeden takový zaručeně pravý střed Evropy najdete nad obcí Kremnické Bane, u kostelíka. Místo je z hlavní silnice Turčianské Teplice – Kremnica číslo 55 značené směrovkou. V okolí jsou pěkné výhledy, po místní silnici je možné pokračovat výše do kopců nad Kremnicou.

Kremnica

Půvabné středověké město, proslulé těžbou drahých kovů, mincovnou a městským hradem, který je dominantou města. V chrámu sv. Kataríny probíhá celé léto vyhlášený varhanní festival.

Izbica ukazuje po letech svou krásu

FOTO: JAN JOSEF KUBÍČEK

V severním svahu rozeklaného vrchu Kotolnica, pár kilometrů od Banské Bystrice se před zraky návštěvníků ukrývá jedna z nejhezčích slovenských jeskyní – Harmanecká. Na začátku července byla po dvou letech oprav a rekonstrukčních prací znovu otevřena pro veřejnost. Její podzemí i okolí láká k návštěvě a je co obdivovat.

Objevitel dostal pokutu

Harmanecká jeskyně se též nazývá Izbica, podle vstupního portálu jeskyně, který tvořil v minulosti přirozený úkryt pro pastevce a lesníky před nepřízní počasí. Do temného nitra podzemního labyrintu se však odvážil až v roce 1932 osmnáctiletý Michal Bacúrik, který se čtrnáct dní prokopával

do sněhobílého Dómu objevitele. Některé prameny uvádějí, že mladík se nejprve nedočkál uznání a slávy, ale dostal pokutu, protože neoprávněně vnikl na pozemek městských lesů. Jednotlivé části jeskyně byly postupně dalšími speleology prozkoumány v předválečném období a pro veřejnost bylo podzemí vrchu Kotolnice zpřístupněno v roce 1950.

Procházka jeskyní je poměrně dramatická, před turisty je necelých tisíc metrů prohlídkové trasy, ovšem také více než tisícovka schodů, úzkých průchodů a štěrbin. Navštíví však také prostorný Dóm pagód s výškou až 28 metrů, nebo přes sto metrů dlouhý Blůdivý dóm, ze kterého vede mnoho falešných a slepých odboček, jež potrápily výzkumníky. Jeskynní labyrint měří asi 3 kilo-

metrů a teplota kolísá mezi pěti až sedmi stupni Celsia.

Při putování podzemím upozorní průvodce také na bílou kamennou vázu z krápníků, která je zároveň také symbolem této jeskyně. Bělostná nebo sněhobílá jsou přívlastky, které si Harmanecká jeskyně vysloužila díky výjimečnému zbarvení krasové výzdoby, která je oproti ostatním jeskyním mnohem méně zabarvena a vypadá na některých místech jako sníh.

Izbica odmění až po náročném výstupu

Turisté dychtící po krásách jeskyně si svoji odměnu musí nejprve zasloužit, a to doslova. Vchod do Izbice totiž leží vysoko nad dnem údolí, od silnice a parkoviště vede vzhůru klikatá naučná stezka s devíti zastaveními, které většina putujících ráda využije i jako odpočívadla. O náročnosti cesty k jeskyni svědčí i fakt, že k turistickému objektu u vchodu do jeskyně vede malá nákladní lanovka, která zásobuje bufet a průvodce jeskyní. Výstup i se zastávkami u tabulí naučné stezky trvá necelou hodinku.

Tisy šumí

Výstup k jeskyni je však příjemným zážitkem, procházíme totiž bukovým lesem a unikátními Harmaneckými tisínamy, což je při odhadovaném počtu asi 200 tisíc stromů největší souvislý výskyt tisů v Evropě. Okolní kopce leží na hranici mezi Velkou Fatrou a Kremnickými vrchy. Po prohlídce jeskyně je možné se buď vrátit zpět dolů po naučném chodníku, nebo pokračovat po modré značce vzhůru na vrch Vápenica do výšky 1023 metrů a pak dále na autobus do vesničky Kordíky. ●

JAN JOSEF KUBÍČEK

Autor je multimediálním ředitelem deníku Pravda